

**TURVATEKNIIKAN KESKUKSEN
TOIMINTA- JA TALOUSSUUNNITELMA
VUOSILLE 2011 – 2014**

Johtokunta hyväksynyt 21.9.2009

1 Johdanto

Turvatekniikan keskuksen (Tukes) toiminta- ja taloussuunnitelman 2011-2014 valmistelu on kytkeyty työ- ja elinkeinoministeriön konsernistrategian, hallituksen strategia-asiakirjan (2007) ja hallitusohjelman (19.4.2007) sekä, sisäasianministeriön sisäisen turvallisuuden ohjelman (8.5.2008), liikenne- ja viestintäministeriön VAK-strategia-asiakirjan ja Tukesin toimialan neuvottelukuntien tavoitteisiin.

Tukesiin siirretään vuoden 2010 alusta Kuluttajavirastosta tuoteturvallisuusvalvontatehtävät. Vuoden 2011 alusta Tukesiin keskitetään kemikaalivalvonnan tehtävät Suomen ympäristökeskuksesta (SYKE) , elintarvikevirastosta (Evira) sekä Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastosta (Valvira). Samaan aikaan Tukesin tehtäviin on tulossa myös valmisteltavana olevan kaivoslain sisältämät tehtävät (kaivosluvat, kaivosturvallisuusvalvonta).

Resurssisuunnitelmaan sisältyy määrärahan peruslaskelman lisäksi myös muutosehdotus.

2 Toiminta-ajatus, arvot ja visio

Toiminta-ajatus

Turvatekniikan keskus valvoo ja edistää teknistä turvallisuutta ja luotettavuutta ihmisten, ympäristön ja omaisuuden suojelemiseksi.

Arvot

Toimintaa ja päätöksiä ohjaavat seuraavat arvot:

- yhteistyö
- palveluhenkisyys
- osaaminen

Visio 2015

Turvallinen ja teknisesti luotettava yhteiskunta, jossa toimintaedellytykset markkinoilla ovat tasapuoliset.

3 Toimintaympäristön muutos

Tukesin toimintaan vaikuttavat keskeisesti seuraavat toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset:

Tukesin alueellistaminen ja julkisen hallinnon tuottavuuden lisääminen

Työ- ja elinkeinoministeriö (TEM) päätti 11.4.2008 Tukesin osittaisesta alueellistamisesta. Tukesin yksiköt ja toiminnot sijoitetaan siten, että noin puolet silloisten toimintojen osalta on pääkaupunkiseudulla ja noin puolet Tampereella. Muutoshanke on käynnissä ja se viedään loppuun vuoden 2010 aikana. Muutosaikana alueellistaminen ja samanaikaiset julkisen hallinnon tuottavuusvaatimukset näkyvät Tukesin palveluissa vähenevinä tuotoksina ja pitempinä toimitusaikoina. Osaamisen säilyttäminen ja siirto ovat kriittisiä sähkö- ja kemikaaliturvallisuuden valvonnassa. Toiminnan priorisointi riskiperusteisesti ja viranomaisyhteistyö korostuvat.

Teknologian kehittyminen ja yritysten liiketoimintamallien muutokset

Teknologioiden nopea kehitys - esim. uudet energiateknologiat - näkyy tekniikan sovelluksissa laitoksissa, laitteistoissa ja laitteissa. Se näkyy myös kaupankäynnissä, tuotteiden ja järjestelmien käytössä sekä kuluttajien ja ammattilaisten käyttäytymisessä. Automaatio, tietojenkäsittely ja tietoliikenne integroituvat entistä enemmän erottamattomaksi osaksi erilaisia laitteita ja laitteistoja. Teknologian kehitys yhdessä yhteiskunnassa tapahtuvan sosiaalisen ja väestöllisen

eriytymisen kanssa näkyvät ihmisten erilaisina valmiuksina (osaaminen, varallisuus) turvallisen teknologian hyödyntämiseen.

Yritystoiminnan rakenteet ja tekninen infrastruktuuri muuttuvat – ilmenee mm. keskittymisenä, alihankinta- ja verkkomaisena toimintamallina, palveluvaltaistumisena ja työvoiman vapaana liikkuvuutena. Sähköinen kaupankäynti lisääntyy. Samalla vastuurajat hämärtyvät ja vastuutahojen tavoittaminen esim. kuluttajille ja valvonnassa on vaikeaa. Verkottuneessa toimintamallissa on etujen lisäksi yritysten rajapintoihin liittyviä riskejä. Säädös- ja ohjausjärjestelmän on otettava huomioon yritystoiminnan muutokset. Yrityksille on mahdollistettava erilaisia tapoja osoittaa säädöstenmukaisuus. Viranomaisten tulee kyetä kohdentamaan vaatimukset oikeisiin toimijoihin. Myös oikean tiedon saatavuus korostuu.

Taloudellinen taantuma on nopeuttanut prosessiteollisuuden rakennemuutosta. Muutokset kemikaaleja valmistavassa ja käytävässä teollisuudessa voivat olla merkittäviä.

Ympäristö- ja turvallisuustekijät ja sääntelyn kehitys ja kansainvälistyminen

Sisämarkkinoilla korostuu harmonisointi ja kansainvälisellä tasolla kaupan esteiden poistaminen sekä kestävä kehitys ja ilmastonmuutos. Ympäristö- ja turvallisuustekijät korostuvat ja näkyvät myös ns. security- riskien kasvuna safety- näkökulman lisäksi. Markkinavalvonnan on kyettävä vaikuttamaan koko EU:n alueella. EY:n asetus tuotteiden kaupan pitämiseen liittyvää akkreditointia ja markkinavalvontaa koskevista vaatimuksista (NLF) korostaa markkinavalvonnan merkitystä ja lisää erityisesti jäsenvaltion tietojen antovelvoitetta.

EU:n yhdentymiskehitys jatkuu (mm. palvelujen tarjonta ja liikkuvuus). Palveludirektiivi vaikuttaa teknisten palvelujen tarjontaan. Direktiivin toimeenpano ja vastavuoroisen tunnustamisen periaatteiden soveltaminen lisäävät viranomaisten työtä.

Muutokset kansallisiin kemikaalisäädöksiin - kuten EY:n kemikaaliasetuksen (REACH) ja kemikaalien luokitusta ja merkintöjä ja pakkaamista koskevan asetuksen (CLP) toimeenpano - vaikuttavat merkittävästi kemikaalien tuotevalvontaan (kemikaalivalvonnan Tukesiin keskittämisen myötä) ja välillisesti kemikaalien olosuhdevalvontaan Tukesissa. Kaivoslain uudistus lisää Tukesin tehtäviä. Pyrotekniikkadirektiivin toimeenpano poistaa kansalliseen menettelyyn perustuvan hyväksynnän ja muuttaa ilotulitteiden valvonnan markkinavalvonnaksi.

Energian saatavuus ja tehokkuus

Uudet energiamuodot, energian käyttö ja -tehokkuus sekä energian saannin turvaaminen ovat tulleet yhteiskunnassa yhä tärkeimmiksi. Öljylämmityslaitteistoja ja -säiliöitä on kotitalouksissa lukumääräisesti paljon ja laitekanta vanhenee. Kaasun vapaa-ajan käyttö ja kylmälaitteiden, esim. ilmalämpöpumppujen ja henkilöautojen ilmastointilaitteiden, asentaminen lisääntyy.

Sääntely on lisääntymässä mm. energiatehokkuuden ja energiamerkintöjen osalta. Energiaa käyttävien tuotteiden ekologiseen suunnitteluun sekä akuissa ja paristoissa käytettävien vaarallisten aineiden käytön rajoittamiseen liittyvät valvontatehtävät lisääntyvät. Mittauslaitedirektiivin toimeenpano laajentaneen valvontaa käytössä oleviin vesi-, sähkö-, kaas- ja kaukolämpömittareihin ja viranomaiskäytössä olevien mittauksiin.

Uudet tehtävät

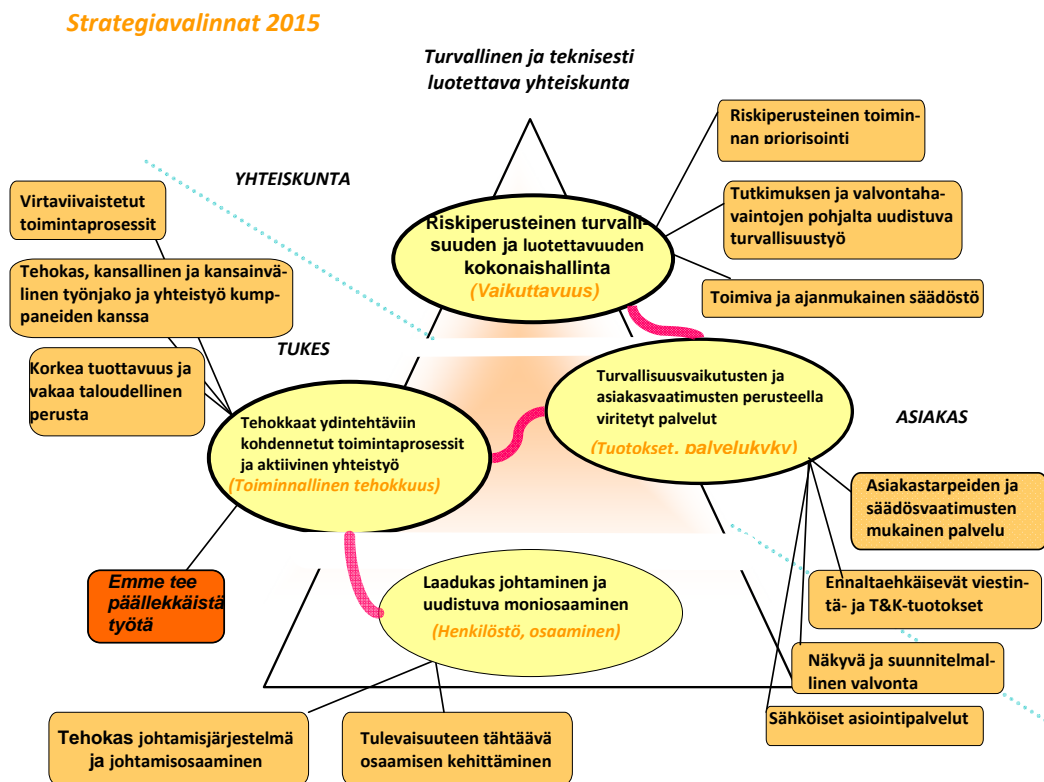
Tukesin tehtäväalue on laajenemassa. Kuluttajaviraston tuoteturvallisuusvalvonta siirretään vuoden 2010 alusta Tukesiin. Parhailaan valmistellaan kemikaalivalvonnan (erityisesti REACH-asetuksen kansalliset toimeenpanotehtävät) tehtävien keskittämistä vuoden 2011 alusta Tukesiin. Samaan aikaan Tukesin tehtäviin on tulossa myös valmisteltavana olevan kaivoslain sisältämät tehtävät (kaivosluvat, kaivosturvallisuusvalvonta). Muutokset merkitsevät lähes 100 henkilötyövuoden lisäystä Tukesiin. Suunnitelmissa on huomioitu vain tuoteturvallisuusvalvonta.

Edellä mainittuihin muutostekijöihin Tukes varautuu toiminnassaan seuraavasti:

- ennaltaehkäisevällä ja riskiperusteisella valvonnalla
- teknologisten riskien seurannalla, osallistamalla riskienhallinnan keinojen ja menetelmien kehittämiseen sekä toimimalla tiedonvälittäjänä kansalaisille, kuluttajille ja toiminnanharjoittajille
- kansallisella ja kansainvälisellä yhteistyöllä
- seuraamalla kansainvälistä kehitystä sekä osallistamalla sääntelyn kehittämiseen ja kansainväliseen yhteistyöhön Suomen kannalta tärkeillä alueilla
- valmistautumalla osaltaan uusien tehtävien tuloon (projektit) ja sovittamalla ne tehokkaasti saapuvan henkilöstön kanssa Tukesin toimintaan
- tuotevalvonnan toimintamallien yhtenäistämistä.

4 Toimintalinjaukset ja tavoitteet

Vision toteuttamiseksi Tukes on tehnyt seuraavan strategiavalinnat:

4.1 Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Riskiperusteinen turvallisuuden ja luotettavuuden kokonaishallinta

- Panostamme ennaoivaan, riskiperusteiseen turvallisuuden hallintaan ja toiminnan priorisointiin siten, että riskit tulevat huomioiduksi jo suunnitteluvaiheessa
- Hyödynnämme johdonmukaisesti tutkimusta ja valvontahavaintoja turvallisuustyön kohdentamiseksi ja uusien toimintatapojen luomiseksi
- Seuraamme ja arvioimme aktiivisesti toimialan säädöstön toimivuutta ja kehittämistarpeita

Vaikuttavuustavoitteet kuvaavat Tukesin toimintaympäristössä tavoiteltavaa muutosta, joka aikaansaadaan yhdessä muiden toimialueella toimivien tahojen kanssa.

Tavoitteiden saavuttamista seurataan turvallisuus- ja luotettavuustason kehittymistä kuvaavien indikaattoreiden avulla. Indikaattoreiden tavoitekausi yltyä vuoteen 2014. Seuraavassa oleelliset indikaattorit (tarkempi indikaattoristo sisältyy tulossopimuksen):

Turvallisuusriskien hallinnan puutteista johtuvat henkilö-, ympäristö- ja omaisuusvahingot eivät lisäänty Tukesin toiminta-alueilla vuoden 2007 tasosta

Toimialan onnettomuudet	2006	2007	2008	2014
Toimialueella kuolemaan johtaneiden onnettomuuksien (pl. sähköpalokuolemat) lukumäärien liukuva keskiarvo	8,5 (1997–2006)	7,9 (1998–2007)	7,3 (1999–2008)	<8,3 (2005–2014)
Sähköpalokuoleminen lukumäärä	24	17	15	≤17

Tuotteiden, laitteistojen ja laitosten tekninen turvallisuus ja luotettavuus pysyvät vähintään ennallaan

Tekniikan vaatimusten mukaisuus	2006	2007	2008	2014
Markkinoilla olevien vakavasti puutteellisten sähkötuotteiden (taso 0-1, asteikolla 0-5) 5 vuoden keskiarvo pysyy alle 40 kpl/v.	39,2 (2002–2006)	43,6 (2003–2007)	57 (2004–2008)	<40 (2010–2014)

Yritysten ja kansalaisten toimintatavat tulevat turvallisemmiksi

Toimintatavat	2006	2007	2008	2014
Toimintatavoiltaan merkittävästi puutteellisten (tasolla 0-1, asteikolla 0-5) kemikaali- ja räjähdetuotantolaitosten osuus kaikista valvontakohteista vähenee (%).	6,3	1,4	4	<10

Vaikuttavuusindikaattorijärjestelmää kehitetään kohdennetusti. Yritysten toiminnan arviointimalli käyttöönottoa jatketaan soveltuvilla toimialueilla.

4.2 Toiminnallinen tuloksellisuus

4.2.1 Tuotokset ja palvelukyky

Tuotosten ja palvelukyvyn kannalta keskeistä on, että Tukesin palvelutoiminta perustuu turvallisuusvaikutuksiin ja asiakasvaatimuksiin. Se toteutetaan:

- Asiakas- ja säädösvaatimusten mukaisella asiakaspalvelulla
- Vaikuttavuustavoitteita edistävillä valvonta-, viestintä- ja t&k-tuotoksilla
- Näkyvällä ja suunnitelmallisella valvontatoiminnalla
- Sähköisten asiointipalvelujen ja rekistereiden kehittämisellä

Tukesin toiminta-alueita ja asiakaskenttää kuvaavat seuraavat kuvat:

TUKESin toiminta-alueet	Asiakkaan toiminta-alueet	Tuote-markkinat	Tekniset palvelut	Käyttö-toiminta	TUKESin toiminta-alueet	Asiakkaan toiminta-alueet	Tuote-markkinat	Tekniset palvelut	Käyttö-toiminta
Tuote	Sähkö- ja elektroniikkalaitteet Painelaitteet ja kemikaalisäiliöt VAK-säiliöt ja pakkaukset Pelastustoimen laitteet, Rakennus- tuotteet, Jalometallituotteet Mittauslaitteet, Iskuvälineet ja räjähteet, Kaasulaitteet				Tuote	Suunnittelija	Huolto- liike	Kuluttaja	
Laitteisto	Sähkölaitteistot ja hissit Pelastustoimen laitteistot Painelaitteet ja -järjestelmät Kaasu-, öljy- ja kylmälaitteistot Palkkialisten vääräostosten valvomat kemikaalikohteet				Laitteisto	Valmistaja	Asennusliike	Työntekijä	
Laitos	Paineelliset järjestelmät, Kemikaalilaitokset ja räjähdetehtaat Kemikaali- ja räjähdesarastot Kaivokset				Laitos	Maahantuojat	Vastuhenkilö	Kiinteistön haltija	
						Tukku	Työntekijä	Vastuhenkilö	
						Myyjä	Tarkastaja	Käyttäjä	
						Käyttäjä	Tarkastuslaitos	Teollisuusyritys	
								Vastuhenkilö	
								Työntekijä	

Tuotteet, laitteistot ja laitokset toimivat Tukesin strategisina toiminta-alueina (tulosalueina). Asiakaskenttä kuvaa toimijoita, joiden kanssa Tukes toimii.

Tuotteet

Tuotteiden valvonta tapahtuu pääosin markkinavalvonnalla. Toimenpiteet ja voimavarat suhteutetaan tuotteista aiheutuviin riskeihin.

Tavoitteena on poistaa vaatimusten vastaiset tuotteet markkinoilta. Valvonnalla varmistetaan, että määräyksiä noudatetaan. Tarvittaessa ryhdytään toimenpiteisiin vaarallisten tai muuten vaatimusten vastaisten tuotteiden poistamiseksi markkinoilta.

Laitteistot

Laitteistovalvonnassa varmistetaan vastuuhenkilöiden pätevyys, käsitellään liikeilmoitukset ja valvotaan toimintaa mm. ilmoitusten, rekisterien ja oma-aloitteisen valvonnan keinoin. Perustyönä hoidetaan luvat, toimintailmoitukset ja asiakasaloitteiset valvontatoimenpiteet siten, että käsittelyajat vastaavat asiakastarpeita. Valvonnalla varmistetaan laitteistojen ja asennusliikkeiden säädösten mukainen toiminta ja toimintaedellytykset.

Laitokset

Tukes valvoo lupien, turvallisuusselvitysten ja säännöllisten valvontakäyntien perusteella säädösvelvoitteiden noudattamista vaarallisia kemikaaleja käyttävissä tuotantolaitoksissa ja varastoissa, kaivoksissa, räjähdetehtaissa ja painelaittekohteissa. Hakemukset ja ilmoitukset käsitellään asiakastarpeet huomioon ottaen. Valvontakäyntejä vähennetään, mikäli tulokset ja yritysten vapaaehtoiset järjestelmät sen sallivat. Tukesin pätevyysarviointien määrä voi vähentyä, jos lainsäädäntöä muutetaan siten, että arvioinnit tekee Tukesin valtuuttama elin.

Pienempien tuotantolaitosten valvonta kuuluu alueellisille pelastuslaitoksille. Valvontatoiminnan jakoon Tukesin ja pelastuslaitosten välillä voi tulla muutoksia, mikä vähentäisi Tukesin valvontatehtäviä ja toisaalta korostaisi velvoitetta ohjata ja yhtenäistää laitosten valvontaa.

Valvontatoimenpiteiden määrä vv. 2008–2014

Tuotokset yhteensä	2008 tot	2009 arvio	2010 arvio	2011 arvio	2012 arvio	2013 arvio	2014 arvio
Luvat, ilmoitukset, rekisteröinnit	4 022	4 000	4 000	3 900 ¹⁾	3 900	3 900	3 900
Rekisteröinnit (paine- ja sähkölaitteet)	12 700	13 000	13 000	13 000	13 000	13 000	13 000
Kyselyt ja selvitykset	1 542	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500
Turvallisuusselvitykset					100 ²⁾	100 ³⁾	
Tutkintotilaisuudet	220	220	220	220	220	220	220
Pätevyyskokeisiin osallistuvat	1 955	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200
Valvontakäynnit	5 796	4 400	4 300	4 300	4 300	4 300	4 300

¹⁾ V. 2011 ilotulitteiden yleiseen kauppaan hyväksyminen lakkaa

²⁾ turvallisuusselvityksistä on pyydetty lisäselvitykset, ³⁾ turvallisuusselvityksistä on annettu lopulliset johtopäätökset

Uusia tehtäviä ei ole otettu taulukossa huomioon.

Perustehtäviin liittyvä palvelukyky

Alueellistamisesta ja tuottavuusohjelmasta johtuva resurssivaje vähentää tavoiteajassa käsiteltyjen asioiden osuutta erityisesti v. 2010. Vähemmän ei voida korjata sisäisellä tehostamisella.

Käsittelyaikatavoitteet:

Käsittelyaikatavoitteet	Enimmäisaikatavoite vv.2009 – 2014	2008 tot	2009	2010	2011	2012	2013	2014
	max. (pv)							
								tavoiteajassa käsiteltyjen asioiden osuus (%)
- Kuulemis- ja lausuntomennettelyä edellyttävät luvat ja ilmoitukset	180	81	90	80	80	80	80	80
- Muut luvat ja ilmoitukset	80	79	90	90	90	90	90	90
- Pätevyysarvioinnit	20	98	95	90	90	90	90	90
- Siirtotodistukset	7	91	95	95	95	95	95	95
- Sähkölaitteistojen käytönvalvoja-ilmoitukset	20	80	90	80	80	80	80	80
- Sähköurakointi-ilmoitukset	20	82	90	80	80	80	80	80
- Kylmälaiteliikkeiden ilmoitukset	60 ¹⁾	56	90	60 ¹⁾	90	90	90	90
- Ilotulitteiden yleiseen kauppaan hyväksyminen	14	85	80	80	80	-	-	-
- Räjähdeiden vaarallisuusluokitus	60	85	95	95	95	95	95	95
- Vakavamman riskin kulutustavara- ja kuluttajapalvelusilmoitusten käsittely	40	-	-	100	100	100	100	100
- Rapex-tiedonvälitys	2	-	-	100	100	100	100	100

¹⁾uusista säädöksistä johtuva siirtymäkausi; enimmäisaikatavoite muutettu v.2010 lähtien 60 päiväksi (aik. 20 pv)

Tuotevalvonnassa tavoitteena on reagoida vakaviin puutteisiin nopeasti. Lievempien osalta on tärkeää, että päätökset ovat perusteltuja ja oikein tehtyjä. Seuranta tapahtuu muutoksenhakumäärien perusteella (nykytila < 10 kpl/v).

Viestintä

Viestintä on osa vaikuttavuustavoitteiden toteuttamista. Keskeisiä tuotoksia ovat kirjallinen ja sähköinen informaatio eri asiakasryhmille. Tavoitteena on, että:

- Tukes-lähtöiset tiedotteet, artikkelit ja turvallisuusviestinnän keskeiset teemat ovat selvästi näkyvissä viestintävälineissä (yleis- ja ammattimedia) ja Tukesin web-sivuilla
- Tukesin verkkopalvelut ovat ajanmukaiset ja hyvin palvelevat, sähköinen asiointi on mahdollista 24/7 periaatteen mukaisesti
- viestintä merkittävistä valvontatoimenpiteistä, onnettomuustutkinnasta ja projekteista on systemaattista ja kattavaa

Vuosittain julkaistavien viestintäsuoritteiden määrä: käsikirjoitukset - uudet ja uusitut tiedotteet, artikkelit, julkaisut ja luennot - on 75 kpl. Verkkopalvelun (etusivulla www.tukes.fi) käyttömäärä kasvaa (tällä hetkellä n. 700 päivittäistä käyttäjää).

Tukes laatii sosiaalista mediaa koskevan linjauksensa uudistaa sen perusteella viestintäänsä yhteisöllisen median suuntaan. Uudistamisessa hyödynnetään kansallista ja kansainvälistä yhteistyötä ja verkostoja.

Tutkimus- ja kehittämistoiminta

T&K-toiminta on edellytys ennakoivan valvonnan ja viestinnän toteuttamiselle. Valvontatietojen tutkimuksellinen jalostaminen on myös perusta turvallisuustyön uusiutumiseksi. T&K-toiminta perustuu Tukesin tutkimuslinjaukseen (2008) ja sen tutkimusohjelmaan.

Tukesin T&K-toiminnan tavoitteet ovat:

- 1) T&K-toiminta on aloitteellista, innovatiivista ja ennakoivaa
- 2) Tutkimusta tehdään laaja-alaisessa yhteistyössä ja projektit pyritään linkittämään muihin kansallisiin tai kansainvälisiin T&K -kokonaisuuksiin (tutkimusohjelmat, EU-tutkimus).
- 3) T&K-toiminnan tulokset hyödynnetään ja viestitään tehokkaasti.

Suunnitelmakauden keskeisiä tutkimus- ja selvitysalueita ovat:

- 1) Suomen teknisen turvallisuustason seuranta ja arviointi
 - turvallisuusindikaattorien jatkoselvitykset, vertailevat onnettomuustiedot, kuluttajatuotteiden turvallisuustasoselvitykset, turvallisuuden liiketaloudelliset mittarit
- 2) Riskien arviointi ja riskien hallinta
 - Riskienhallinta ja osaaminen, uudet riskit ja verkottunut toimintatapa, tuoteturvallisuus, riskien arviointi toiminnan kohdistamisessa
- 3) Lainsäädännön toimivuus ja kehittämistarpeet
 - selvitykset säädösten toimivuudesta, hyvistä käytännöistä ja kustannus-hyötytekijöistä.

4.2.2 Toiminnallinen tehokkuus

Toiminnallisen tehokkuuden toteuttamisstrategiaksi on valittu *tehokkaat ydintehtäviin kohdennetut toimintaprosessit ja aktiivinen yhteistyö*. Ne edellyttävät:

- Virtaviivaistettuja toimintaprosesseja
- Tehokasta työnjakoa ja yhteistyötä kumppaneiden kesken
- Korkeaa tuottavuutta ja vakaata taloudellista perustaa

Toimintaprosessien järjestämistä kahden toimipaikan malliin jatketaan. Huomioon otetaan myös uudet tehtävät. Toimintaprosessien suorituskyky mittariston täsmentämistä jatketaan.

Sähköisten palvelujen linjaus tarkistetaan palvelujen kehittämisen pohjaksi (mitä palveluja kehitetään ja missä aikataulussa). Sähköisiä palveluja kehitetään asiakkaiden tarpeiden (mm. kemikaali- ja palveluvalvonnan asiakkaat) mukaisesti. Tavoitteena on, että asiointipalvelut toimivat 24/7 periaatteella.

Kansainvälisen toiminnan linjausta toteutetaan.

Tietohallintostrategia uusitaan kehitystyön perustaksi. Alueellistamisesta ja uusista tehtävistä aiheutuvat ICT-järjestelmien uudelleenjärjestelyt hoidetaan siten, että järjestelmien toimivuus ja tehokkuus varmistetaan myös muutostilanteessa.

Talous-, henkilöstö- ja tietohallinnossa hyödynnetään ulkoisia palvelujentuottajia.

4.3 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Henkilöstön ja osaamisen toteuttamisstrategiana on *laadukas johtaminen ja uudistuva moniosaaminen*. Ne edellyttävät:

- Tehokasta johtamisjärjestelmää ja johtamisosaamista
- Tulevaisuuteen tähtäävä osaamisen kehittämistä

Alueellistaminen on lisännyt henkilöstön vaihtuvuutta. Alueellistamista tukevilla toimenpiteillä (mm. siirtymäajan henkilöstöpaketti) pyritään varmistamaan toiminnan kannalta oleellisen osaamisen siirtyminen ja säilyminen. Osaamista etäjohtamisesta hankitaan ja luodaan siihen käytänteet.

Muutostilanteessa haasteena on säilyttää tukeksien työkyky ja motivaatio korkealla. Lisäksi varmistetaan, että osaaminen vastaa toimintaympäristön vaatimuksia ja että moniosaamista hyödynnetään uusissa toimintatavoissa ja tehtävissä. Tarvittavat toimenpiteet toteutetaan uuden henkilöstöstrategian ja työhyvinvointiohjelman mukaisesti.

5 Resurssisuunnitelmat

Tuottavuusohjelman mukainen henkilöstövähennys vv. 2007 – 2011 on 13 henkilöä. Vähennys koskee TEM:n hallinnonalan toimintoja (SM:n, YM:n ja LVM:n toimintoihin vähennyksiä ei kohdenneta). Vähennys tapahtuu ensisijaisesti jättämällä täyttämättä eläköitymisen seurauksena vapautuvia virkoja sekä hyödyntämällä tukipalveluissa palvelukeskuksen palveluja. Alueellistamisen aiheuttamat muutokset ja nykyisten tehtävien laajennukset (EuP, NLF,F-kaasu, ym) edellyttävät vähennystä vastaavaa lisäystä.

Alueellistamisen aiheuttamat ja tehtävien laajentamisen aiheuttamat pysyvät menot esitetään kehittämis ehdotuksessa.

Tukesin peruslaskelman mukaiset rahoitusluvut vuosille 2010–2014 on esitetty alla olevassa taulukossa. Vuosien 2011–2014 määräraha on kehyspäätöksen mukainen ja siinä on huomioitu tuottavuustoimenpiteistä johtuvat vähennykset.

TEM:n rahoitus (1000 €)	2007 tp	2008 tp	2009 ta	2010 tae	2011 tts	2012 tts	2013 tts	2014 tts
Talousarvio	9 250	9 287	10 149	12 037	11 645	11 545	11 445	11 345
Lisätalousarvio	50	346						
Siirtynyt ed. vuodelta	1 292	508	689					
Käytettävissä	10 592	10 141	10 838	12 037	11 645	11 545	11 445	11 345
Käyttö	10 084	9 452	10 838	12 037	11 645	11 545	11 445	11 345
Siirtyy seuraavalle vuodelle	508	689						
TEM:n rahan käyttö (kehyyksen peruslaskelma)	2007 tp	2008 tp	2009 ta	2010 tae	2011 tts	2012 tts	2013 tts	2014 tts
Palkat	5 691	5 633	6 200	6 630	6 438	6 438	6 438	6 438
Palvelut	2 912	2 423	2 800	3 300	3 100	3 000	2 900	2 800
Muut	1 481	1 396	1 838	2 107	2 107	2 107	2 107	2 107
Yhteensä	10 084	9 452	10 838	12 037	11 645	11 545	11 445	11 345
Tulot (12.32.20)	1 511	1 573	1 175	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200

Tukesilla on tehtäviä myös SM:n, YM:n ja LVM:n hallinnonaloilla. Näiden hallinnonalojen määrärahat eivät sisällä yllä olevaan laskelmaan vuodesta 2008 lähtien.

Tukesin viranomaistoimintaa muille hallinnonaloille rahoitetaan seuraavasti (tiedot vuoden 2010 arviolukuja):

- SM: pelastustoimen laitteet	545 000
- YM: CE-merkityt rakennustuotteet, RoHS, akut ja paristot, kylmälaitteiden huolto- ja asennustoiminta; EuP/rakennustuotteet	435 000
- LVM: vaarallisten aineiden kuljetuspakkaukset ja säiliöt	85 000

5.1 Uudet tehtävät

Tukeisiin siirtyy vuoden 2010 alusta Kuluttajavirastosta tuoteturvallisuusvalvontatehtävät. Siirto merkitsee 12 henkilöstövuoden siirtymistä Tukeisiin. Tehtävien siirto merkitsee myös kansallisen RAPEX-yhteyspisteen siirtymistä Tukeisiin. Muutos mahdollistaa lisääntyvien tiedonvaihtovelvoitteiden (NLF) keskitetyn organisoinnin Tukesissa. Näiden tehtävien määrä kuitenkin kasvaa. Tehtävän rahoitus on sisällytetty Tukesin toimintamäärärahaan vuodesta 2010 alkaen.

Vuoden 2011 alusta Tukeisiin keskitetään kemikaalivalvonnan tehtävät SYKEstä, Evirasta ja Valvirasta. Näihin tehtäviin on siirtymässä 71 henkilöstövuotta (ei sisällä tukitehtävien henkilötarpeita - arvio 5 – 7 htv). Em. virastoista saadun tiedon mukaan REACH-asetuksen toimeenpanotehtävät edellyttävät lisähenkilöstöä. Tehtävien keskittäminen tuo mukanaan laajan tietojärjestelmien (erityisesti rekisterit) uudelleen organisoinnin (ajantasaistamisen ja yhtenäistämisen Tukesin järjestelmiin). Näiden resurssitarpeet arvioidaan erikseen.

Tukesin tehtäviin on myös tulossa valmisteltavana olevan kaivoslain viranomaistehtävät (luvat, turvallisuusvalvonta) v. 2011. Uudistus merkitsee henkilöiden siirtoa ministeriöstä Tukeisiin. Muutos sisältää myös merkittävää tietojärjestelmien (kaivosrekisteri) integrointia.

Kemikaalitehtävien keskittämisestä ja kaivoslakiuudistuksesta aiheutuvat määrärahatarpeet esitetään myöhemmin erikseen.

18.9.2009

TTS 2011 – 2014 Kehittämismuistio Perustelumuuisto

Turvatekniikan keskus (Tukes) esittää menokehystä tarkistettavaksi Tukesin osittaisen alueellistamisen aiheuttamien, tuottavuusohjelman toteuttamisen edellyttämien menolisäysten sekä nykyisten tehtävien laajentumisen johdosta.:-

1. Alueellistaminen

Työ- ja elinkeinoministeriön tekemän Tukesin alueellistamispäätöksen (TEM 11.4.2008, 728/098/2008) Tukesin yksiköt ja toiminnot sijoitetaan siten, että noin puolet henkilöstöstä on pääkaupunkiseudulla ja noin puolet Tampereella. Muutoksen toteutus on alkanut 2008. Pysyviin tiloihin muutetaan v. 2010.

Peruslaskelmassa ei huomioida riittävästi alueellistamisen aiheuttamia pysyviä menoja, joita syntyy mm. seuraavista syistä:

- matkustamisen lisääntymisestä Helsinki - Tampere välillä sekä Tampereelta muualle Suomeen ja ulkomaille
- toimitiloista (vuokrataso nykytiloja kalliimpi)
- ICT-järjestelmän ja -yhteyksien suunnittelusta, toteutuksesta ja ylläpidosta (ulkoistuksen laajennus, työasemien etäkäyttö ja etähallinta, tietoliikenneyhteydet, videoneuvottelut, konsulttipalvelut). Tässä yhteydessä on myös otettava huomioon Tukesiin keskitettävät uudet tehtävät.

2. Tuottavuusohjelma ja tehtävien lisäykset

TEM:n hallinnonalan toimintoihin kohdistuu 13 htv:n vähennys - 114 htv:sta 101 htv:een - aikavälillä 2007 – 2011. SM:n, YM:n ja LVM:n alueilla on yhteensä 9 htv, joihin ei vähennystä.

Tukesissa on ydintoimintojen edellyttämä asiantuntemus. Sitä tukee toimintamalli, joka hyödyntää markkinaperusteisia asiantuntijapalveluja (tarkastus, testaus, viestintä, ICT, tutkimus jne.). Tukesin toimialue on laaja. Tekninen asiantuntemus on kapea usealla alueella (yhden henkilön erityisalueita).

Tuottavuusohjelman toteuttamiseksi Tukes on alkanut kohdentaa valvontaa riskialteimpiin toimintoihin ja entistä enemmän muutosvaiheessa olevien teknologioiden valvontaan. Valvontaluokan laajuuden johdosta osa tuotealueista jää systemaattisen valvonnan ulkopuolelle. Toiminta muuttuu ennaltaehkäisevästä reaktiivisempaan suuntaan. Markkinoille tulee entistä enemmän vaatimustenvastaisia, onnettomuuksia ja taloudellista vahinkoa aiheuttavia tuotteita.

Valvontaa voitaisiin korvata osittain viestinnällä, mutta sen lisäämiseen ei ole riittävästi rahoitusta. Tämän vuoksi mm. kuluttajille ja yrityksille suunnattua tiedotusta sekä asiantuntijaneuvontaa ei voida tehdä riittävässä määrin. Tämä voi lisätä käyttövirhe- ja onnettomuusriskejä (mm. pk-yritysten vajavaisista valmiuksista johtuen tai kuluttajatuotteiden - kuten liedet, ilotulitteet - käyttövirheistä). Kuluttajaturvallisuusviestinnän tarve lisääntyy Kuluttajaviraston ko. tehtävien siirron myötä. Tuoteturvallisuustestausten määrän säilyttäminen uskottavalla tasolla on myös uhattuna.

Uudet tehtävät

Toimialan lainsäädäntö perustuu pääosin EU:n normeihin (direktiiveihin). Tähänastinen kehitys-suunta EU:ssa on käytännössä ollut alan sääntelyn lisääntyminen. Tukesin tehtäväksi on tullut ja

tulossa direktiivien edellyttämiä uusia viranomaistehtäviä erityisesti tuotevalvonnassa; esim. uudet energiamerkintädirektiivit, mittauslaitedirektiivin toimeenpano, EU:n markkinavalvonnan yleisestä tehostamisesta aiheutuvat lisätehtävät (NLF), pelastustoimen (SM) laitteiden valvonnan laajeneminen, rakennustuotedirektiivin valvonta-alueen kaksinkertaistuminen (YM), energiaa käyttävien tuotteiden ekologista suunnittelua koskevan ns. EuP-direktiivi ja palveludirektiivi (TEM), ADR- ja RID-puitedirektiivien sekä kuljetettavien painelaitteiden direktiivin yhdistämishanke (LVM).

Em. tehtäviin tarvitaan lisähenkilöstöä 4 htv (TEM) ja lisäksi alueellistamisen aiheuttamiin tarpeisiin 4 htv.

Toimenpiteet

Tuottavuusohjelman vaikutuksia pyritään vähentämään verkkoviestinnällä, sähköisellä asiointilla, ICT- järjestelmien sekä omien toimintoprosessien kehittämisellä. Tämän kehitystyön toteuttamiseksi ulkoisilla palveluilla Tukes tarvitsee lisärahoitusta.

Tukes on alkanut supistaa käyttömenojaan. Supistukset kohdennetaan kaikkiin menoihin kuitenkin niin, että perustoiminnan vähimmäistaso pyritään turvaamaan. Pääosan rahoituksesta vievät ns. sidotut menot (vuokrat, tietoliikenne, atk-käyttöpalvelut, talous- ja henkilöstöhallinnon palvelut yms.). Rahoituksen riittämättömyys kohdentuu erityisesti T&k-toimintaan ja viestintään. T&K-toiminta on edellytys riskiarviointiin perustuvalla toiminnalla ja osa Tukesin kansallista ja kansainvälistä yhteistyötä. Viestintä on tehokas ja taloudellinen tapa aikaansaada turvallisuutta ja luotettavuutta.

Rahoitustarpeet on seuraavassa yhteenvetotaulukossa.

Yhteenveto

Muutosehdotuksessa on korjattu alueellistamiseen liittyviä pysyviä menoja sekä huomioitu 4 htv. Lisähenkilöstö-kohtaan sisältyy tuotteiden ekologiselle suunnittelulle ja energiamerkinnälle asetettavista vaatimuksista annetun lain (EuP) valvonnan rahoitus: 1 htv/vuosi (yhteensä 3 htv; 2011, 2012 ja 2013). Lisäksi on huomioitu tuote- ja testauskulut, ICT-järjestelmien kehittämiskulut (myöhemmin ylläpitokulut), matka-, tietoliikenne- ja koulutuskulut sekä lisäykset T&k- toimintaan ja viestintään

Muutosehdotus (€)	2011	2012	2013	2014
- lisähenkilöstö (alueellistaminen, uudet tehtävät, EuP);5, 7, 8, 8 htv	275 000	385 000	440 000	440 000
- muut menot (ICT, matkat, ostopalv.)	230 000	230 000	230 000	230 000
- T&K	100 000	150 000	150 000	150 000
- viestintä	100 000	100 000	100 000	100 000
Lisäys yhteensä	705 000	865 000	920 000	920 000